

96/03

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu vyčleněnými na civilní ochranu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 pod č. 96/03. Kontrolní akci vedl a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Ladislav Zeman.

Cílem kontroly bylo prověřit využívání prostředků státního rozpočtu, hospodaření se státním majetkem svěřeným organizačním složkám civilní ochrany (dále jen „CO“) a okresním úřadům (dále jen „OkÚ“) pro zabezpečení CO obyvательства.

Za období roku 1994 byla provedena kontrola účtování o majetku a jeho inventarizace. Za rok 1995 bylo kontrolováno hospodaření s rozpočtovými prostředky a s majetkem v celém rozsahu.

Kontrolu provedli v období od ledna do června 1996 kontroloři z odboru obrany, bezpečnosti a veřejné správy a oblastních odborů NKÚ v Berouně, Brně, Kutné Hoře, Olomouci, Šumperku a Táboře.

Kontrola byla provedena u Ministerstva obrany (dále jen „MO“) se zaměřením na Hlavní úřad CO (dále jen „HÚ CO“), regionální úřady CO (dále jen „RÚ CO“) Brno, České Budějovice, Ostrava a Praha, finanční úřady CO (dále jen „FÚ CO“) Brno, České Budějovice, Lázně Bohdaneč, Olomouc a Plzeň, 71. záchranný pluk CO Kutná Hora (dále jen „71. zp CO“), 72. záchranný pluk CO Jindřichův Hradec (dále jen „72. zp CO“), 73. záchranný pluk CO Rakovník (dále jen „73. zp CO“), 74. záchranný pluk CO Bučovice (dále jen „74. zp CO“) a 75. záchranný pluk CO Kozlov (dále jen „75. zp CO“), Základnu logistiky CO Olomouc (dále jen „ZL CO“), Opravárenský závod CO Olomouc (dále jen „OZ CO“) a u OkÚ Beroun, Bruntál, Hodonín, Kutná Hora, Olomouc, Šumperk a Tábor.

Proti kontrolním protokolům nebyly podány žádné námítky.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Ladislav Zeman - předseda, Mgr. Marie Hošková, Ing. Jiří Kalivoda a Ing. Petr Skála - členové) na svém zasedání dne 1. října 1996

s c h v á l i l usnesením č. 96/03/239
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Kontrolou bylo zjištěno:

A. MO nesplnilo povinnost stanovenou zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ustanovením § 24, kde je uvedeno:

„Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; připra-

vuji návrhy zákonů České národní rady a jiných obecně závazných právních předpisů; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a čini podle zákonů potřebná opatření k nápravě.“

MO jako ústřední orgán státní správy na úseku CO nedostatečně pečovalo o náležitou právní úpravu této věci patřící do jeho působnosti.

Výkon státní správy OkÚ a obcemi ve věcech CO obyvательства nemá oporu v žádném právním předpisu a působnost stanoví pouze usnesení vlády. Představitelům samosprávy jsou ukládány konkrétní úkoly CO např. usnesením vlády ze dne 17. 3. 1993 č. 126, ke stavu civilní ochrany České republiky, její struktuře a materiálnímu zabezpečení. Udržování vyznamovacích a varovacích systémů v trvalé pohotovosti, příprava krizových opatření, zabezpečení údržby úkrytového fondu atp. jsou pro případnou ochranu životů a majetku občanů naprosto nutné, avšak bez zvláštního zákona nejsou úkoly v souladu s ustanoveními § 21 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno:

„Obec vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zvláštními zákony (dále jen 'přenesená působnost'). Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy a v jejich mezích usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. Zvláštní zákon stanoví způsob náhrady nákladů, které obcím vzniknou v souvislosti s výkonem přenesené působnosti.“

Obce vykonávají konkrétní úkoly státní správy na úseku CO, aniž by k tomu byly zmocněny zvláštním zákonem, jak předpokládá uvedené ustanovení.

Existence vojenské části CO není upravena žádným obecně závazným právním předpisem. Převedení vojsk CO tehdejší ČSSR z podřízenosti ministra vnitra do podřízenosti ministra národní obrany bylo v roce 1976 upraveno pouze rozkazem prezidenta republiky na základě ústavního zákona o Radě obrany státu, jejíž byl předsedou. Zákon č. 92/1949 Sb., Branný zákon, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 1 odst. 1, 2 a 3 mj. stanoví:

„K obraně svobody a nezávislosti České republiky a ochraně jejího ústavního zřízení vytváří český stát ozbrojenou sílu.“

„Úkolem ozbrojených sil je

- a) odvrátit ozbrojenou silou napadení nebo ohrožení České republiky vnějším nepřitelem,*
- b) bojovat za samostatnost, celistvost a jednotu státu a ústavní zřízení proti vnějším nepřátelům a plnit vojenské úkoly plynoucí ze spojeneckých závazků České republiky a*
- c) spolupůsobit při udržování bezpečnosti uvnitř státu v případě přímého násilného útoku proti ústavnímu zřízení České republiky.“*

„Vojáků v činné službě smí být použito také při pohromách ohrožujících lidské životy nebo důležité hospodářské statky. Podrobnosti, zejména pokud jde o právní poměry vznikající z takového použití, stanoví vláda České republiky nařízením.“

MO v roce 1995 připustilo v celkem 29 případech nasazení vojáků v činné službě k plnění úkolů CO - k záchranným pracím při pohromách ohrožujících lidské životy a majetek, bez náležité právní úpravy této problematiky. Použilo vojáky k zásahovým činnostem CO, přestože nebylo ve smyslu výše uvedeného ustanovení vydáno příslušné nařízení vlády. Použití vojáků je však ve společenském zájmu a odpovídá požadavkům kladeným na stát.

Důsledkem nedostatečné právní úpravy je i skutečnost, že MO nesplnilo ustanovení § 21 zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno:

„*Ministerstvo obrany České republiky vydá obecně závazný právní předpis, kterým upraví financování civilní ochrany v České republice.*“

Protože dosud nebyl vydán právní předpis, který by řešil základní problematiku CO, nemůže MO prakticky vydávat příslušné prováděcí předpisy, tedy ani obecně závazný právní předpis, podle něhož by bylo možno uskutečňovat financování CO. Tento stav se projevuje nedostatky v hospodaření s majetkem určeným pro CO, kdy zabezpečení úkolů v praxi závisí na subjektivním přístupu jednotlivých představitelů složek systému, zejména OkÚ a obcí.

MO rovněž nezajistilo splnění ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které mj. stanoví:

„*V soustavě jednoduchého účetnictví účtují*

- a) podnikatelé ... ,
- b) ostatní fyzické osoby uvedené v ustanovení § 1 odst. 1,
- c) příspěvkové organizace, jejichž roční objem výdajového rozpočtu nepřesahuje 500 000 Kč,
- d) občanská sdružení, ...
- e) církve a náboženské společnosti, ...“

„*Všechny ostatní účetní jednotky neuvedené v odstavci 1 účtují v soustavě podvojného účetnictví.*“

Nezajistilo ve své působnosti v roce 1995 komplexní převedení účtování v soustavě jednoduchého účetnictví na účtování v soustavě podvojného účetnictví. Ke dni 31. 12. 1995 nebylo správně účtováno o speciálním materiálu CO, který byl veden v databázi EMCO (evidence materiálu CO) v hodnotě celkem 1,7 mld. Kč. Např. RÚ CO Ostrava neprokázal účtování v soustavě podvojného účetnictví o speciálním materiálu CO svěřeném OkÚ, FÚ CO Lázně Bohdaneč nezajistil komplexní účetnictví u zabezpečovaných součástí, jak je uvedeno v bodě B 2 tohoto kontrolního závěru.

V roce 1995 použilo MO z prostředků své kapitoly státního rozpočtu k financování CO celkem 701 800 tis. Kč.

B. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

1. Ustanovení § 3 odst. 1 a 2, která stanoví:

„*Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (dále jen 'účetní období'); není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistily uvedené skutečnosti.*“

„*Účetním obdobím je kalendářní rok.*“,

porušil 73. zp CO.

Předložil v lednu 1996 (po uzavření účetního období roku 1995) FÚ CO k proúčtování a k úhradě dodavatelské faktury z roku 1995 v celkové částce 75 654 Kč. Tyto případy realizované a vyfakturované v roce 1995 byly FÚ CO účtovány do účetního období roku 1996 a financovány z rozpočtových prostředků roku 1996.

2. Ustanovení § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 a 2, která mj. stanoví:

„*Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek, ... které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláshuje je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů.*“

(Účtovou osnovu a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, vydalo FMF jako přílohu Opatření č. j. V/ 20530/1992 ze dne 30. 7. 1992 - oznámeno ve Sbírce zákonů ročník 1992 částka 119.)

„*Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.*“

„*Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.*“,

porušily:

HÚ CO v roce 1995 nevedl účet 381 - Náklady příštích období. Předplatné zahraničních periodik na rok 1996 v částce 17 944 Kč účtoval přímo do spotřeby.

RÚ CO Praha v roce 1995 neúčtoval o speciálním materiálu CO, jehož hodnota dle řádné inventarizace ke dni 31. 12. 1995 činila 208 864 134 Kč.

RÚ CO Ostrava neúčtoval v soustavě podvojného účetnictví o speciálním materiálu CO svěřeném OkÚ. Hodnota tohoto majetku, jehož skutečný stav byl zjištěn inventurou provedenou OkÚ, činila ke dni 31. 12. 1995 částku 307 854 714 Kč.

FÚ CO Brno v roce 1995 neúčtoval o investičním majetku na majetkových účtech se souvztažným zápisem na účtu 901 - Fond investičního majetku.

FÚ CO Lázně Bohdaneč v roce 1995 nezajistil komplexní převedení účetnictví u zabezpečovaných součas-

tí. Např. u 71. zp CO nebylo v systému podvojného účetnictví účtováno o dvou pohledávkách v celkové částce 1 800 000 Kč. Prostředky byly poskytnuty jako záloha na dodávky potravin.

FÚ CO Olomouc v roce 1995

- zaúčtoval na nesprávné účty některé materiální náklady, služby a náklady nevýrobní povahy pro 75. zp CO (9 případů) v celkové částce 250 261 Kč a další zabezpečované součásti (15 případů) v celkové částce 159 935 Kč,
- zaúčtoval nesprávně zálohovou fakturu na nákup elektrického kotle a elektrické pánve pro 75. zp CO v částce 1 208 876 Kč na účet 042 - Pořízení hmotných investic, místo na účet 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek,
- zaúčtoval nesprávně pořízení hmotného investičního majetku a jeho technické zhodnocení (31 případů) v celkové částce 2 027 915 Kč do jiných účtových skupin,
- neúčtoval o všech účetních případech týkajících se daného účetního období, např. nezaúčtoval počáteční stavy na účtech v účtové třídě 0 - Investiční majetek, 1 - Zásoby a na účtu 321 - Dodavatelé; hlavní kniha neobsahuje obraty na těchto účtech.

FÚ CO Plzeň v roce 1995

- neúčtoval o počátečních stavech pohledávek k 1. 1. 1995, tím zůstatky pohledávek k 31. 12. 1995 neodpovídaly skutečnosti; na účtu 335 - Pohledávky za zaměstnanci činil zůstatek minus 23 250 Kč, avšak měl činit 46 933 Kč, na účtu 37820 - Pohledávky za vojáky základní služby byl nulový zůstatek oproti skutečnosti 110 112 Kč,
- nezaúčtoval do účetního období roku 1995 dobropis ze dne 10. 11. 1995 na částku 16 416 Kč, předaný FÚ CO dne 30. 11. 1995 zabezpečovanou součástí,
- neúčtoval o majetku, se kterým hospodařily zabezpečované součásti ke dni 31. 12. 1995 ve správných účtových třídách 0 - Investiční majetek, 1 - Zásoby a v účtové skupině 90 - Majetkové fondy (dle počátečních stavů účtovaných dne 28. 2. 1996 na základě podkladů HÚ CO činila hodnota majetku celkem 407 185 651 Kč).

OkÚ Beroun v roce 1995

- neúčtoval o majetku určeném pro CO, ke kterému měl právo hospodaření, ale sledoval jej v hodnotě 326 430 Kč na podrozvahových účtech jako cizí majetek,
- nesledoval smluvně svěřený majetek určený pro CO v celkové hodnotě 15 888 385 Kč na podrozvahových účtech,
- neúčtoval o majetku určeném pro CO charakteru zásob, který v celkové hodnotě 31 077 Kč převzal ke dni 3. 1. 1994.

OkÚ Bruntál neúčtoval o majetku a nezařadil do své evidence majetek určený pro CO, ke kterému měl právo hospodaření. V roce 1994 se jednalo o majetek v celkové hodnotě 239 983 Kč, v roce 1995 v celkové hodnotě 694 016 Kč.

OkÚ Kutná Hora neúčtoval o pozemku výcvikového střediska CO Zbýšov o výměře 1 600 m², ke kterému měl právo hospodaření (pozemek měl být předán při převedení střediska MO).

OkÚ Olomouc nesledoval smluvně svěřený majetek určený pro CO v celkové hodnotě 861 025 Kč na podrozvahových účtech.

OkÚ Šumperk v roce 1995

- neúčtoval o majetku určeném pro CO, ke kterému měl právo hospodaření, v celkové hodnotě nejméně 3 692 395 Kč, hmotný investiční majetek určený pro CO pořízený nákupem v roce 1995 v celkové hodnotě 131 335 Kč nezaúčtoval na příslušný účet,
- uhradil zálohovou fakturu, zaúčtoval na účet hmotného investičního majetku a zahrnul do inventurního soupisu majetek fakturovaný v celkové částce 894 837 Kč, ačkoliv do ukončení kontroly (červen 1996) nebyla dodána část tohoto majetku v hodnotě 547 088 Kč,
- nezaúčtoval veškeré zásoby majetku určeného pro CO podle skladové evidence na příslušný účet 112 - Materiál na skladě,
- nesledoval smluvně svěřený majetek určený pro CO v celkové hodnotě 10 904 979 Kč na podrozvahových účtech.

OkÚ Tábor v letech 1994 a 1995 nesledoval smluvně svěřený majetek určený pro CO na podrozvahových účtech.

3. Ustanovení § 6 odst. 1, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky dokládají skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví (dále jen 'účetní případy'), účetními doklady ...“

porušily RÚ CO Praha, 71. zp CO a 73. zp CO.

RÚ CO Praha nedoložil účetními doklady změny ve stavu speciálního materiálu CO smluvně svěřeného OkÚ Beroun a Rakovník zjištěné kontrolou NKÚ ke dni 31. 12. 1995 (u OkÚ Beroun přírůstky ve výši 22 750 Kč, úbytky 255 348 Kč, u OkÚ Rakovník přírůstky 64 569 Kč, úbytky 1 423 691 Kč).

71. zp CO v roce 1995 v 6 případech nedoložil účetní doklady o platbách za prodaný výstrojní materiál v celkové hodnotě 13 187 Kč.

73. zp CO nevyhotovil do doby kontroly účetní doklady na inventarizační rozdíl (manko) zásob materiálu v hodnotě 10 618 Kč zjištěné inventarizací majetku ke dni 31. 12. 1995, ačkoliv o tento inventarizační rozdíl změnil v roce 1995 stav zásob.

4. Ustanovení § 6 odst. 3, § 29 odst. 1 a 3 a § 30 odst. 1 a 3, která stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny inventarizovat majetek a závazky podle § 29.“

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

„Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky. U peněžních prostředků v hotovosti musí účetní jednotky provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně.“

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.“

„Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.“

porušily:

RÚ CO Praha, FÚ CO České Budějovice, 72. zp CO a 73. zp CO v roce 1995 neprovedly inventarizaci peněžních prostředků v hotovosti.

RÚ CO Praha v roce 1995

- zaznamenal v inventurních soupisech majetku určeného pro CO vyhotovených při inventarizaci ke dni 31. 12. 1995 jako skutečné stavy údaje z účetnictví bez jejich ověření fyzickou inventurou (majetek v pořizovací ceně 15 677 801 Kč byl smluvně svěřen 12 OkÚ),
- nevyúčtoval do účetního období roku 1995 zjištěný inventarizační rozdíl (přebytek) hmotného investičního majetku a zásob.

FÚ CO Plzeň v roce 1995 neprovedl inventarizaci peněžních prostředků v hotovosti a inventarizaci pohledávek.

73. zp CO na 20 inventurních soupisech hmotného investičního majetku a 8 inventurních soupisech zásob vyhotovených při inventuře dne 30. 11. 1995 nezajistil podpis osoby odpovědné za provedení inventarizace. Na celkem 16 inventurních soupisech byly přepisovány údaje a bylo škrtnáno.

74. zp CO neopatřil inventurní soupisy materiálu za rok 1994 podpisem osoby odpovědné za provedení inventarizace.

OkÚ Beroun při inventarizaci majetku ke dni 31. 12. 1995

- nezjistil skutečný stav majetku, ke kterému měl právo hospodaření, neboť nezaznamenal v inventurních soupisech majetek určený pro CO v celkové hodnotě 31 077 Kč, o kterém ve svém účetnictví neúčtoval,
- nezjistil skutečný stav vyzohumovacího a varovacího zařízení, které mu bylo smluvně svěřeno RÚ CO Praha a odsouhlasil v inventurním soupisu chybný stav udávaný RÚ CO.

OkÚ Kutná Hora při inventurách v letech 1994 a 1995 nezaznamenal v inventurních soupisech pozemek výcvikového střediska CO Zbýšov o výměře 1 600 m², ke kterému měl právo hospodaření.

OkÚ Šumperk v roce 1994 neprovedl inventarizaci majetku určeného pro CO.

5. Ustanovení § 11 odst. 1, které stanoví:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti:

a) označení účetního dokladu, nevyplývá-li z jeho obsahu alespoň nepřímo, že jde o účetní doklad,

b) popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků, nevyplývá-li z účetního dokladu alespoň nepřímo,

c) peněžní částku nebo údaj o množství a ceně,

d) datum vyhotovení účetního dokladu,

e) datum uskutečnění účetního případu, není-li shodné s datem podle písmene d),

f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování; tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem.“

porušily FÚ CO Lázně Bohdaneč a Olomouc a 71. zp CO.

FÚ CO Lázně Bohdaneč v roce 1995 zaúčtoval faktury s celkovou částkou 216 616 Kč, přestože z dokladů nebyl zřejmý obsah účetního případu (až u zabezpečované součásti byly předloženy dodací listy).

FÚ CO Olomouc v roce 1995 zaúčtoval doklad ze dne 13. 4. 1995, který neobsahoval popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků.

71. zp CO v roce 1995 vyhotovil doklady na prodej výstrojního materiálu za hotové hromadně (za celou rotu jeden účetní doklad) bez uvedení jmen vojáků, kterým byl materiál prodán a bez podpisu osoby odpovědné za účetní případ.

C. Zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení § 11 odst. 1, které stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

porušily RÚ CO Praha, FÚ CO České Budějovice a Olomouc, 71. zp CO, ZL CO, OZ CO a OkÚ Olomouc.

RÚ CO Praha z rozpočtových prostředků roku 1995 proplatil SPT TELECOM částku 1 010 000 Kč jako zálohu na platby za zajištění provozu automatických systémů varování a vyzohumění za měsíce leden až červen 1996 v rozporu se smluvními podmínkami způsobu úhrady, když úhrada plateb měla být prováděna následně na základě faktur (na vnitřním účetním dokladu byly uvedeny rovněž měsíce listopad a prosinec 1995, za které však byla úhrada již dříve provedena).

FÚ CO České Budějovice v roce 1995 z neinvestičních prostředků uhradil částku celkem 198 034 Kč za pořízení hmotného investičního majetku.

FÚ CO Olomouc v roce 1995 uhradil částku 94 452 Kč za kontejnery, jejichž dodávka byla uskutečněna až dne 7. 2. 1996.

71. zp CO koncem roku 1994 přebytek finančních prostředků použil ke dvěma zálohovým platbám v celkové částce 1 800 000 Kč na dodávky potravin v roce 1995.

ZL CO v roce 1995 ve 22 případech použila neinvestiční prostředky v celkové výši 1 503 091 Kč na pořízení a technické zhodnocení investičního majetku.

OZ CO v roce 1995 v 6 případech použil neinvestiční prostředky v celkové výši 348 477 Kč na pořízení a technické zhodnocení investičního majetku.

OkÚ Olomouc v roce 1995 použil neinvestiční prostředky v celkové výši 39 198 Kč na pořízení hmotného investičního majetku.

D. Vyhláška MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení § 30 odst. 2, které stanoví:

„Organizace hospodáří s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejehospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a k zajištění nerušeného chodu organizace; prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu republiky nebo rozpočtu zřizovatele, a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním.“

porušily MO, HÚ CO, FÚ CO Olomouc, 71. zp CO, 72. zp CO a OkÚ Beroun.

MO v roce 1995 připustilo vyplácení odměn za pracovní pohotovost v HÚ CO, aniž by tato možnost byla zakotvena v právním předpisu. V roce 1995 bylo vyplaceno 263 464 Kč. Výplata byla prováděna podle vnitřní normy MO - Směrnice pro uvádění Armády ČR do vyšších stupňů bojové pohotovosti, ve smyslu ustanovení zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení tohoto zákona se však netýkají pracovní pohotovosti.

HÚ CO uhradil v roce 1995 za údržbu sirén fakturovanou částku, která byla neoprávněně vyšší o 9 707 Kč. V průběhu kontroly byl nedostatek odstraněn.

FÚ CO Olomouc v roce 1995 neproplácel faktury v termínu jejich splatnosti. Po lhůtě splatnosti bylo uhrzeno 52 % z 200 kontrolovaných faktur.

71. zp CO v roce 1995 nedbal, aby dosahoval maximálních příjmů a nepostupoval nejehospodárnějším způsobem při poskytování přepravy pro vlastní zaměstnance. Při porovnání s ostatními přepravci v regionu (jak ukládá vnitřní předpis), při použití vozidel stejného typu účtoval za dopravní výkony částku menší celkem o cca 47 000 Kč.

72. zp CO v roce 1995 prodal 26,9 tun obilovin za cenu o 700 Kč za tunu nižší než byly cenové relace stejných položek v příslušném regionu, čímž získal příjem nižší celkem o 18 800 Kč.

OkÚ Beroun v roce 1995 proplatil částku 25 000 Kč za údržbu a opravy skladu CO bez věcného plnění. Do doby kontroly nebyly opravy zahájeny.

E. Vyhláška FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů

1. Ustanovení § 9 odst. 3, které stanoví:

„Smlouva o přenechání národního majetku k dočasnému užívání občanům a jiným organizacím než socialistickým musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení majetku, který má být přenechán k dočasnému užívání, určení způsobu a doby užívání, stanovení o výši úplaty, dohodu o udržování majetku a možnost odstoupit od smlouvy, zjistí-li organizace, že národní majetek je užíván v rozporu s uzavřenou smlouvou nebo bude-li organizace věc potřebovat pro plnění svých úkolů.“

porušil OkÚ Šumperk.

Přenechal v roce 1995 ČSAD Ostrava, a. s., Horské službě Jeseníky a Záchraně službě Šumperk majetek určený pro CO v celkové hodnotě 248 430 Kč k dočasnému užívání pouze na základě „Dokladu o převodu materiálu“, který nesplňoval podmínky písemné smlouvy s přeepsanými náležitostmi.

2. Ustanovení § 15 odst. 1, které stanoví:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu je organizace povinna plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“

když § 73 hospodářského zákoníku ukládá:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.“

porušil 71. zp CO.

Nevymáhal od roku 1990 do roku 1995 pohledávky v celkové částce 189 136 Kč.

F. Vyhodnocení:

Nejzávažnějším je zjištění, že problematika CO není v současné době legislativně zajištěna. Zabezpečení úkolů CO je výkonem státní moci ve smyslu ustanovení Čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, které stanoví: *„Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsobu, které stanoví zákon.“* Absencí zákona o CO je zpochybněna sa-

motná existence vojenské části CO, a tím i oprávněnost poskytování prostředků státního rozpočtu.

Ustanovení platných právních předpisů byla již společenským vývojem překonána. Součinnost MO, OkÚ a obcí se snaží vláda organizovat pouze svými usneseními. Zabezpečení ochrany obyvatelstva a majetku závisí ve značné míře v oblasti prevence i v samotném výkonu na osobním přístupu a odhodlání představitelů jednotlivých složek.

Právní nedostatečnost se odráží v hospodaření s majetkem a finančními prostředky určenými pro CO. Není určen vztah k ostatnímu materiálu CO (přikrývky, oděvní součástky, zdravotnické pomůcky apod.) pořízenému do roku 1989 z prostředků zvláštní části státního plánu, jehož hodnota je odhadována ve výši 200 až 300 mil. Kč a nachází se u různých právnických osob. Některé

konkrétní situace jsou řešeny improvizací - např. využitím ustanovení Občanského zákoníku o výpůjčce při svěřeni speciálního materiálu CO (masky, protichemické prostředky, měřicí přístroje apod.) OkÚ. Rovněž určení organizačních celků MO a Armády ČR, které mají charakter orgánů státní správy, a tomu odpovídající odměňování zaměstnanců, je provedeno pouhým rozkazem ministra obrany, odměny za pracovní pohotovost jsou vypláceny podle Směrnice pro uvádění Armády ČR do vyšších stupňů bojové pohotovosti.

Tento stav je třeba co nejrychleji napravit přijetím odpovídající právní úpravy.

Účetnictví a evidence majetku byly poznamenány přechodem ze soustavy jednoduchého účetnictví na účtování v soustavě podvojného účetnictví, který nebyl ve stanoveném termínu do 31. 12. 1995 ukončen.